

COURSE STRUCTURE OF

B.A. Honours in Gujarati Programme

B.A. Honours Gujarati (Major & Minor) Semester 5 & 6 (Certificate in Gujarati)

Semester – 6								
Sr. No	Course Category	Course Title	Course Credits			Exam Marks		
			Theory	Practical	Total	IM	EM	Total
1.	Major Course DSC-C-14 GUJ. 361	અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ – ખંડ 2	4	0	4	50	50	100
2	Major Course DSC-C-15 GUJ. 362	ભાષાવિજ્ઞાન અને ગુજરાતી ભાષાનો પરિચય ભાગ 2	4	0	4	50	50	100
3	Major Course DSC-C-16 GUJ. 363	સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો ભાગ 2	4	0	4	50	50	100
4	Minor Course DSC-M-6 DSC-M GUJ. 364/A	ગુજરાતી સાહિત્યના મહત્ત્વના સર્જક અને કૃતિઓનો પ્રાથમિક પરિચય	4	0	4	50	50	100
5	Minor Course DSC-M-6 DSC-M GUJ. 364/B	ચૂંટેલા નિબંધો: અમૃતલાલ વેગડ ચયન: અજયસિંહ ચૌહાણ	4	0	4	50	50	100
6	AEC Course 365	AEC	2	0	2	25	25	50
7	Skill Enhancement Course (SEC) 366/ Dessertation - 4	Internship	4	0	4	50	50	100

BA (Hon.) Semester-6

Programme/Class: Certificate	Year: Third	Semester: Sixth
Subject: GUJARATI		
Course Code: DSC-C GUJ. 361	Course Title: અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ ખંડ 2	
Course Credit: 4	Course Type: MAJOR-14	
Teaching Hours: 60 (Hours)	Total Marks: 100 (50+50)	
Teaching Methodology: Lecture & Demonstration		

1. Course Outcomes દરેક વિષયની શરૂઆતમાં દર્શાવેલ છે ?હા
2. Employability/Entrepreneurship/Skill Development પર કેન્દ્રિત થયેલ છે કે નહિ ?હા
3. Value added Courses Imparting Transferable and Life Skillsના ગુણો ધરાવે છે ?હા
4. Major Minor Skill Enhancement Courses
5. Ability Enhancement Course Value Added Courses Exit/ Vocational Courses
6. Holistic Education Multidisciplinary Interdisciplinary
7. દિવ્યાંગ માટે વિષય અંતર્ગત આનુસાંગિક જોગવાઈ કરાયેલ છે ?ના
8. New India Literacy Programme (NILP) મુજબનો વિષય છે ?ના
9. Swayamપ્લેટફોર્મ પરના MOOC વિષય પર આધારિત આ વિષય છે ?ના
10. ઇન્ડિયન નોલેજ સીસ્ટમ) IKS (પરઆધારિત વિષય છે ? હા

Objectives:

- કોઈ પણ ક્ષેત્રમાં વિગતે અભ્યાસ કરવા પરંપરાને જાણવી – સમજવી જરૂરી હોય છે. આ પ્રશ્નપત્ર દ્વારા વિદ્યાર્થી ગુજરાતી સાહિત્યની પરંપરાને જાણશે.
- વિવિધ પરિબલોને કારણે સમાજમાં પરિવર્તન આવતું હોય છે અને આ પરિવર્તનનો પ્રભાવ સાહિત્ય પર પડતો હોય છે. વિદ્યાર્થી આ પરિબલો અને તેના પ્રભાવ વિશે જાણશે અને સમજશે.
- જુદા જુદા સમયગાળામાં ગુજરાતી સાહિત્યસર્જક પોતાના સમયના સામાજિક, રાજકીય આદિ પરિસ્થિતિ તથા અન્ય ભાષાના સાહિત્ય અને સાહિત્યકારનો પ્રભાવ કેવી રીતે ઝીલે છે – વિદ્યાર્થી સમજશે.
- ગુજરાતીના વિવિધ સાહિત્યિક યુગલક્ષણો વિશે માહિતી મેળવશે.
- ગુજરાતી સાહિત્યના વિવિધ યુગના મહત્વના અનેક સર્જકોમાંથી કેટલાક સર્જકો વિશે જાણશે.

- ગુજરાતી સાહિત્યના વિવિધ યુગની મહત્વની અનેક કૃતિઓમાંથી કેટલીક કૃતિઓનો પરિચય મેળવશે.

Outcomes:

- ગુજરાતી સાહિત્યની પરંપરાનો પ્રાથમિક પરિચય મેળવીને સાહિત્યસર્જનનું એક ચિત્ર મેળવે છે, જે આગામી સાહિત્યિક ચર્ચાઓને યોગ્ય રીતે સમજવા માટે ઉપયોગી નીવડશે.
- સામાજિક, રાજકીય, આર્થિક, ધાર્મિક જેવાં વિવિધ પરિબલોમાં આવતાં પરિવર્તનોને સમજીને જુદા જુદા સાહિત્યકાર પોતાના સમયના આ પરિવર્તનોના પ્રભાવને કેવી રીતે ઝીલે છે, પોતાના સાહિત્યમાં પ્રતિબિંબિત કરે છે, તે સમજી શકે છે.
- જુદા જુદા સમયગાળામાં સાહિત્યસર્જન કરતો ગુજરાતી સાહિત્યસર્જક અન્ય ભાષાના સાહિત્ય અને સાહિત્યકારનો પ્રભાવ કેવી રીતે ઝીલે છે, આ પ્રભાવ સાહિત્યસર્જનમાં કેવી રીતે પ્રતિબિંબિત થાય છે, તે સમજે છે.
- ગુજરાતીના વિવિધ સાહિત્યિક યુગલક્ષણો વિશે માહિતી મેળવે છે, જેથી જે-તે યુગના સર્જકની – સર્જનની વિશેષતા – મર્યાદાને સમજી શકે છે.
- ગુજરાતી સાહિત્યના વિવિધ યુગના મહત્વના અનેક સર્જકોમાંથી કેટલાક સર્જકો વિશે જાણીને અન્ય સર્જકો વિશે જાણવા માટે પ્રેરાશે.
- ગુજરાતી સાહિત્યના વિવિધ યુગની મહત્વની અનેક કૃતિઓમાંથી કેટલીક કૃતિઓ વિશે જાણીને અન્ય કૃતિઓ વિશે જાણવા માટે પ્રેરાશે.

GUJARATI DSC-C GUJ. 361

અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ – ખંડ 2

એકમ ૧. ગાંધીયુગ

- અ. રાજકીય, સામાજિક, સાંસ્કૃતિક પરિબલો સાહિત્ય ક્ષેત્રે થયેલાં નવપ્રસ્થાનો, મહત્વની સાહિત્યિક પ્રવૃત્તિઓ
- બ. મહત્વના સર્જકો- ગાંધીજી, કનૈયાલાલ મુનશી, રા.વિ. પાઠક, સુન્દરમ, ઉમાશંકર જોશી, પન્નાલાલ પટેલ
- ક. મહત્વની કૃતિઓ - તણખામંડળ -૧, ભારેલો અગ્નિ, આગગાડી, જવનિકા, જનમટીપ
- ડ. ગાંધીયુગનું વિવેચનકાર્ય

એકમ ૨. અનુગાંધીયુગ

- અ. અનુગાંધીયુગનાં વ્યાવર્તક લક્ષણો
- બ. મહત્વના સર્જકો - રાજેન્દ્ર શાહ, નિરંજન ભગત પ્રિયકાન્ત મણિયાર, ઉશનસ, જયંત ખત્રી

ક. મહત્ત્વની કૃતિઓ: બારીબહાર, પરિક્રમા, સ્વપ્નપ્રયાણ, રાનેરી, પિયો ગોરી

એકમ ૩. આધુનિક યુગ

અ. આધુનિક સાહિત્યની વિભાવના

બ. મહત્ત્વના સર્જકો -સુરેશ જોષી, રઘુવીર ચૌધરી, રાવજી પટેલ સિતાંશુ યશચંદ્ર, લાભશંકર ઠાકર

ક. મહત્ત્વની કૃતિઓ - પેરેલિસિસ, નાઈટમેર, વિદિશા, અંતરાલ

એકમ ૪. સાહિત્યિક વાદ

અ. અસ્તિત્વવાદ, પરાવાસ્તવવાદ, એબ્સર્ડવાદ, નારીવાદ, દલિત ચેતના

બ. કૃતિ પરિચય - આકાર, અગનઝાળ, કાદંબરીની મા

પ્રશ્નપત્રલક્ષી નોંધ -

દરેક એકમમાંથી 10 ગુણનો એક અથવા 5 ગુણની બે ટૂંકનોંધ પૂછવાની રહેશે.

- હેતુલક્ષી પ્રશ્નો ચારેય એકમમાંથી પૂછવાના રહેશે. (એક ગુણના 10 પ્રશ્નો)

સંદર્ભ ગ્રંથ:

૧. ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ - પ્રકા., ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
૨. ગુજરાતી સાહિત્યકોશ ભાગ- ૨. પ્રકા., ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
૩. અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યની વિકાસરેખા- ધીરુભાઈ ઠાકર

ઓનલાઈન સંદર્ભ:

- Sandhan(agic)Gujarati
- gujarat sahitya academy, સર્જક અને સર્જન
- સાહિત્યવિમર્શ, ઓમ કોમ્યુનિકેશન:

<https://www.youtube.com/c/sahityavimarshomcommunication>

- પુસ્તકપરિચય, ઓમ કોમ્યુનિકેશન

<https://www.youtube.com/playlist?list=PLkYGG3eempLQijCHmudFbPeBFVODMwRVG>

BA (Hon.) Semester-6

Programme/Class: Certificate	Year: Third	Semester: Sixth
Subject: GUJARATI		
Course Code: DSC-C GUJ. 362	Course Title: ગુજરાતી ભાષાનું સ્વરૂપ અને પરિચય ભાગ 2	
Course Credit: 4	Course Type: MAJOR-15	
Teaching Hours: 60 (Hours)	Total Marks: 100 (50+50)	
Teaching Methodology: Lecture & Demonstration		

1. Course Outcomes દરેક વિષયની શરૂઆતમાં દર્શાવેલ છે ?હા
2. Employability/Entrepreneurship/Skill Development પર કેન્દ્રિત થયેલ છે કે નહિ ?હા
3. Value added Courses Imparting Transferable and Life Skillsના ગુણો ધરાવે છે ?હા
4. Major Minor Skill Enhancement Courses
Ability Enhancement Courses Value Added Courses Exit/ Vocational Courses
5. Holistic Education Multidisciplinary Interdisciplinary
6. દિવ્યાંગ માટે વિષય અંતર્ગત આનુસાંગિક જોગવાઈ કરાયેલ છે ?ના
7. New India Literacy Programme (NILP) મુજબનો વિષય છે ?ના
8. Swayamપ્લેટફોર્મ પરના MOOC વિષય પર આધારિત આ વિષય છે ?ના
9. ઇન્ડીયન નોલેજ સીસ્ટમ) IKS (પરઆધારિત વિષય છે ? હા

Objectives:

- કોઈ પણ ભાષાનો વિદ્યાર્થી ભાષાના અભ્યાસના સિદ્ધાંતોને સમજે તે અત્યંત આવશ્યક છે. આ અભ્યાસક્રમ દ્વારા તે ભાષાસિદ્ધાંતોનો પરિચય મેળવશે.
- ભાષા સંરચનાના નામપદ, ક્રિયાપદ, વાક્યરચના આદિ ઘટકો વિશે માહિતી મેળવશે.

Outcomes:

- પોતાની ભાષાના અભ્યાસના પ્રાથમિક સિદ્ધાંતોને સમજવાથી અન્ય ભાષાના સિદ્ધાંતોને સમજવાની ક્ષમતા કેળવે છે.
- ભાષાવ્યવસ્થાના વિવિધ સ્તર તેમજ ઘટકો વિશે માહિતી મેળવીને ભાષાની સંરચનાથી પરિચિત થાય છે.

ગુજરાતી ભાષાનું સ્વરૂપ અને પરિચય

એકમ ૧. ગુજરાતી ભાષાનો પરિચય

1. ગુજરાતી ભાષાનું શબ્દભંડોળ
2. અંગસાધક પ્રત્યયો:
 - ક. પૂર્વપ્રત્યય: કુ. દુર. સમ, અ. અન-અણ, ક, વણ, સ, કમ, ગર, બદ, બિન, બે
 - ખ. પરપ્રત્યય:
 - (1) નામિક (સંજ્ઞાસાધક) - અ, ય, તા, ત્વ, આશ, આઈ, પણ, ઈ, ગી, ગીરી
 - (2) નામિક (વિશેષણસાધક) - ઈ. ઇય, ઇક, વિન-વી, આળુ, ગર, ખોર, દાર, બાજ
 - (3) નામિક (આખ્યાતિક) - અણ-અણા, આઈ, અક, આમણ, આવટ, આઉ
 - ગ. અંગસાધક પ્રત્યય: અ, ક, ડ, લ, ઈય
3. રવાનુકારી શબ્દો અને દ્વિરુક્ત પ્રયોગ
4. સમાસરચના

એકમ ૨. નામપદ

- ક. ગુજરાતી ભાષાની લિંગવ્યવસ્થા
- ખ. ગુજરાતી ભાષાની વચનવ્યવસ્થા
- ગ. ગુજરાતી ભાષાની વિભક્તિવ્યવસ્થા
- ઘ. અવિકારી નામ અને વિશેષણ

એકમ ૩. ક્રિયાપદ

- ક. આખ્યાતિક રૂપો
- ખ. કૃદંતના વિવિધ પ્રયોગો અને અર્થ
- ગ. સંયુક્ત ક્રિયાપદો
- ઘ. સંયોજક, ક્રિયાવિશેષણ, નિપાત

એકમ ૪. વાક્યપ્રકાર

- (ક) કારકત્વની દૃષ્ટિએ- કર્તરિ, કર્મણિ, ભાવે, પ્રેરક
- (ખ) પ્રયોજનની દૃષ્ટિએ - નિર્દેશાર્થ, પ્રશ્નાર્થ, આજ્ઞાર્થ, વિધ્યર્થ, ઉદગારવાચક
- (ગ) રચનાની દૃષ્ટિએ- ૧. સાદી રચના ૨. મિશ્ર રચના: સંયુક્ત રચના તથા સંકુલ રચના

પ્રશ્નપત્રલક્ષી નોંધ -

દરેક એકમમાંથી 10 ગુણનો એક અથવા 5 ગુણની બે ટૂંકનોંધ પૂછવાની રહેશે.

-હેતુલક્ષી પ્રશ્નો ચારેય એકમમાંથી પૂછવાના રહેશે. (એક ગુણના 10 પ્રશ્નો)

સંદર્ભગ્રંથ :

1. ભાષાપરિચય અને ગુજરાતી ભાષાનું સ્વરૂપ - જયંત કોઠારી
2. ગુજરાતી ભાષાનું ધ્વનિસ્વરૂપ અને ધ્વનિ પરિવર્તન - પ્રબોધ પંડિત
3. ગુજરાતી ભાષાનું ઐતિહાસિક વ્યાકરણ - હરિવલ્લભ ભાયાણી
4. ગુજરાતી વાક્યરચના - અરવિંદ ભાંડારી
5. ગુજરાતીનો અધ્યાપકસંઘ 'અધીત': પર્વ-૪, સંપા. જી.એમ. ચંદ્રવાડિયા અને અન્ય

ઓનલાઈન સંદર્ભ:

- Sandhan(agic)Gujarati

BA (Hon.) Semester-6

Programme/Class: Certificate	Year: Third	Semester: Sixth
Subject: GUJARATI		
Course Code: DSC-C GUJ. 363	Course Title: સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો ભાગ 2	
Course Credit: 4	Course Type: MAJOR-16	
Teaching Hours: 60 (Hours)	Total Marks: 100 (50+50)	
Teaching Methodology: Lecture & Demonstration		

1. Course Outcomes દરેક વિષયની શરૂઆતમાં દર્શાવેલ છે ?હા
2. Employability/Entrepreneurship/Skill Development પર કેન્દ્રિત થયેલ છે કે નહિ ?હા
3. Value added Courses Imparting Transferable and Life Skillsના ગુણો ધરાવે છે ?હા
4. Major Minor Skill Enhancement Courses
Ability Enhancement Courses Value Added Courses Exit/ Vocational Courses
5. Holistic Education Multidisciplinary Interdisciplinary
6. દિવ્યાંગ માટે વિષય અંતર્ગત આનુસાંગિક જોગવાઈ કરાયેલ છે ?ના
7. New India Literacy Programme (NILP) મુજબનો વિષય છે ?ના
8. Swayamપ્લેટફોર્મ પરના MOOC વિષય પર આધારિત આ વિષય છે ?ના
9. ઇન્ડિયન નોલેજ સીસ્ટમ) IKS (પરઆધારિત વિષય છે ? હા

Objectives:

- સાહિત્યના વિદ્યાર્થીએ સાહિત્યકૃતિનો આસ્વાદ, મૂલ્યાંકન, સમીક્ષા આદિ કરવા માટે વિવેચનના સિદ્ધાંતો જાણવા આવશ્યક છે.
- વિદ્યાર્થી વિવેચનના સિદ્ધાંતોને સમજવા માટે શબ્દશક્તિ, અલંકાર આદિ ભારતીય કાવ્યસિદ્ધાંતના ઘટકો સમજશે.
- વિવિધ સાહિત્યસ્વરૂપો વિશે પ્રાથમિક માહિતી મેળવશે.
- વિવેચન વિશે પ્રાથમિક ખ્યાલ મેળવશે.

Outcomes:

- વિવેચનના સિદ્ધાંતો સમજ્યા બાદ કોઈ પણ કૃતિમાંથી પસાર થવા માટે વિવિધ દૃષ્ટિકોણ કેળવાય છે.
- વિદ્યાર્થી કલાની પ્રાથમિક સમજ મેળવ્યા બાદ સાહિત્યને કલા તરીકે વધુ યોગ્ય રીતે પામે છે.

- વિવિધ વિદ્વાનો દ્વારા ભારતીય કાવ્યમીમાંસાના મૂળભૂત સિદ્ધાંતો જેવાકે ભરતમુનિનો રસસિદ્ધાંત, આનંદવર્ધનનો ધ્વનિસિદ્ધાંત, કુન્તકનો વક્રોક્તિવિચાર આદિ સમજે છે.
- પશ્ચિમમાં થયેલ અભ્યાસનો પ્રાથમિક પરિચય મેળવે છે.
- આ સિદ્ધાંતો સમજ્યા બાદ વિવેચનના સિદ્ધાંતોને વધુ યોગ્ય રીતે સમજે છે.

GUJARATI DSC-C GUJ. 363

સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો ભાગ - 2

એકમ ૧.

અ. શબ્દની શક્તિ - અભિધા, લક્ષણા, વ્યંજના (લક્ષણાના પ્રકાર અપેક્ષિત છે, લક્ષણાના પ્રભેદો અને વ્યંજનાના ભેદો અપેક્ષિત નથી.

બ. અનુકરણ (પ્લેટો, એરિસ્ટોટલના સંદર્ભે)

એકમ ૨. સર્જનપ્રક્રિયા સાથે સંકળાયેલા તત્ત્વો:

(૧) અલંકાર (૨) છંદ - ગેયતા - લય (૩) કલ્પન (૪) પ્રતીક (૫) પુરાકલ્પન

એકમ ૩. સાહિત્ય સ્વરૂપના પ્રકારો:

નવલકથા, ટૂંકીવાર્તા, નાટક, ખંડકાવ્ય, ગઝલ, ગીત, સોનેટ અને અછાંદસનો પરિચય

એકમ ૪. વિવેચન:

૧. વિવેચનની વિભાવના

૨. પ્રકાર - ૧. સિદ્ધાંતલક્ષી વિવેચન ૨ પ્રત્યક્ષ વિવેચન- વર્ણન, અર્થઘટન, મૂલ્યાંકન

૩. વિવેચનની પદ્ધતિઓ - ઐતિહાસિક, તુલનાત્મક, વર્ણનાત્મક

પ્રશ્નપત્રલક્ષી નોંધ -

દરેક એકમમાથી 10 ગુણનો એક અથવા 5 ગુણની બે ટૂંકનોંધ પૂછવાની રહેશે.

- હેતુલક્ષી પ્રશ્નો ચારેય એકમમાંથી પૂછવાના રહેશે. (એક ગુણના 10 પ્રશ્નો)

સંદર્ભગ્રંથ :

૧. ભારતીય કાવ્ય સિદ્ધાંત- જયંત કોઠારી

૨. સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો (એબરકોમ્બી) - નગીનદાસ પારેખ

૩. સાહિત્ય વિવેચન - બહેચરભાઈ પટેલ

૪. સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો - સતીશ વ્યાસ અને અન્ય

ઓનલાઈન સંદર્ભ:

- Sandhan(agic)Gujarati